

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 14. septembra 1935.

Št. 91.

Pred začetkom

šolskega leta

V naši javnosti se dostikrat slišijo pritožbe čez šolsko mladino, češ da je premalo resna, da se premalo uči in da pada tudi njena morala. Morda so te pritožbe dostikrat tudi upravičene, vendar pa so mnogo bolj upravičene pritožbe čez razmere, v katerih se vzgaja mladina. In kdor objektivno te razmere prouči, ta mora priznati, da bi bilo čudež, če bi bila mladina drugačna, kakršna je.

Najprej vsa strašna mizerija s šolskimi stavbami. Teh primanjkuje v vseh mestih in na osnovnih ko na srednjih šolah si morajo pomagati s tem, da imajo številni razredi pouk samo popoldan. Ni treba biti pedagog, da je vsakomur jasna škodljivost popoldanskega pouka. Otrok je popoldne že utrujen, njegov duh ni več zbran, a v šoli se zahteva, da razume tudi najtežjo stvarino. Neuspehi so pri popoldanskem pouku nujni.

In potem ti prenatrpani razredi! Kako pa naj učitelj napravi ta čudež, da bo v razredu, ki šteje tudi 50 in več učencev, pazil na razvoj vsakega učenca. Niti pravičen ne more biti vedno, kaj šele, da bi mogel dobro opraviti tudi vse naloge vzgojitelja. Vrh tega pa je še njegov položaj vedno negotov in da bo nesreča popolna, mora prenašati še gmotne skrbi.

In potem te večne počitnice in slavnosti. Šolski pouk bi se moral začeti začetkom septembra, začel pa se bo sredi septembra. Deset dni je že izgubljenih. Božični in velikonočni prazniki trajajo enako čezmerno dolgo, da je izgubljenih nadaljnjih 14 do 20 dni. Konec šolskega leta pa je tudi par tednov preje, kakor bi bilo treba. Tako sta kar na lepem izgubljeni dva meseca! Kdo naj jih nadoknadi!

Vrhu vsega so pa še vse leto razne proslave, od katerih zopet vsaka pomeni en izgubljen šolski dan. Je že prav in tudi potrebno, da mladina zgodaj spozna potrebe in cilje našega nacionalnega življenja, toda zaradi tega ne sme trpeti redni pouk! Ni pričakovati, da bo mladina resno smatrala svoje šolske dolžnosti, če se pa vsak čas od višjih oprošča te dolžnosti.

Še posebej kvarno in slabo pa je, da se mladina uporablja za javne manifestacije po ulicah. Mladina nima na ulicah nobenega posla. To pravilo mora absolutno veljati in kdor ukazuje mladini na ulico, ta naj tudi ne zdihuje nad moralnim nazadovanjem mladine. Najslabša šola je še vedno bila ulica.

Čas je tudi že, da se neha večno pobiranje prispevkov za te ali one namene. Je to silna socialna krivica, ki se dela otrokom manj premožnih staršev in vrhu tega povzroča silno nerazpoloženje proti šoli. In kako tudi ne! Starši, ki so v skrbeh, kaj bodo dali opoldne na mizo, naj darujejo za razna potrebna ali tudi nepotrebna društva! Vse, kar je prav!

Šolske knjige so tudi poglavje za sebe. Vedno nove knjige se predpisujejo, da je za stare mesec september pravi mesec obupa. Najprej šolnina, potem drage knjige, potem še drage šolske potrebščine! Z vso odločnostjo je treba zahtevati, da se ta praksa že enkrat neha. Kocenov atlant — in Kocen je imel svetovno slavo — ni več dober, starši naj dajo nad 100 Din za nov atlant, ki pa morda čez leto dni že več ne bo dober, ker bo zopet kdo v Beogradu potreboval honorar!

In monopol šolskih zvezkov! Za slabšo kakovost morajo učenci dražje plačevati. V modernih državah pa skrbijo, da so učila če le mogoče zastoj! Učiteljstvo in starši so se izrekli proti temu škodljivemu monopolu, a vsi protesti so bob ob steno.

Pa še eno vprašanje je tu? Kaj morda naše domače tiskarne ne bodo več smele delati, da se nam poleg cele vrste drugih tiskovin vsiljujejo iz Beograda še šolski zvezki in šolske knjige?

Vse to pa povzroča ljudem tako velike stroške, da so ob začetku leta čisto denar-

no izčrpani. Trgovina, ki je imela ob začetku šolskega leta visoko sezono, je sedaj brez odjemalcev. Kdo pa bo plačal davke? Mar tisti, ki nam vsiljujejo svoje slabe izdelke?

Apeliramo nujno na vse činitele in profesorje, da uvažujejo težko gmotno stanje ogromne večine staršev in da jih brez absolutne nujnosti ne silijo v izdatke za nove knjige, zlasti, če so te zelo drage!

Vsi ti nedostaki, vse te napake so krive, da je sodelovanje med šolo in domom vedno manjše, zato pa tudi učni uspehi manjši.

Dr. Marko Natlačen - novi ban

S kraljevim ukazom sta bila imenovana za bana Dravske banovine dr. Marko Natlačen; za bana Donavske banovine pa Jovan Paunović, bivši radikalni voditelj.

Dr Marko Natlačen se je že v dijaških letih priključil takratni SLS in od tedaj vedno zvesto vztrajal v njenih vrstah. Ko je l. 1919 odprl v Ljubljani lastno odvetniško pisarno, je zavzemal v SLS vedno bolj vidna mesta, postal l. 1927. predsednik oblasne skupščine ter pozneje kot komisar izvedel likvidacijo oblasnega odbora. Kesenje je doživel tudi marsikaj težkih ur, a je kljub temu ostal zvest svoji politični liniji, ki ga je sedaj privedla tudi na mesto bana Dravske banovine.

Naloge, ki čakajo v sedanjih razmerah novega bana, niso lahke, vendar pa so te naloge bistveno olajšane s tem, ker ima novi ban krepko podporo v osrednji vladi in bo mogel zato marsikaj izvesti, kar se brez te opore skoraj ne more doseči. Zato pa sprejema javnost novega bana z optimističnim pričakovanjem in upa, da bo gospodarstvo Dravske banovine našlo v njem krepkega pospeševalca.

To upa zlasti gospodarska javnost tem bolj, ker je bila ena glavnih programatičnih točk stranke, kateri je pripadal novi ban z vso zvestobo, gospodarska in kulturna samoprava Slovenije. Upravičeno upa zato tudi slovenska gospodarska javnost, da bo novi ban posebno tej točki posvetil svojo pozornost, da bo mogla Slovenija v polni meri uporabiti vse svoje sile za svoj gospodarski napredek.

Eden bistvenih pogojev tega napredka je zboljšanje naših prometnih razmer in v prvi vrsti ustvaritev zveze Slovenije z morjem. Avtomobilska zveza s Sušakom je že

Mi pa potrebujemo mladino, ki bo čim boljša, ki bo v vseh panogah silno podkovana, ker niti misliti ni, da bi se dokopali do boljših razmer, če ne bo naša mladina na višku.

Vprašanje šolske mladine je tudi gospodarsko vprašanje, zato nam ne more biti vseeno, v kakšnih razmerah dorasča mladina. Zato moramo zahtevati, da se začne boj proti današnji šolski mizeriji in da se mladini omogoči, da se bo mogla vsa posvetiti šoli in svojemu napredku.

Danes mladina teh pogojev nima! Zato pa tudi nikakih očitkov mladini!

v prvih začetkih svoje realizacije in upamo, da bo pod novim banom dosegla pospešeno tempo svoje realizacije. A tudi železniška zveza z morjem mora ostati na programu, ker je za razvoj naše gospodarske trgovine neobhodno potrebna.

Predaleč bi šli, če bi na tem mestu omenjali še vse druge naloge, ki čakajo na novega bana in ki jih ta gotovo sam le predbro pozna. Le eno bi še poudarili. Gospodarski napredek dežele ni mogoč brez krepke podpore zasebne iniciative. Ni pa mogoče oživiti zasebne iniciative, kadar vlada v deželi kriza zaupanja, ki ni umrtvila le našega denarništva, temveč ki je skoraj popolnoma zavrnila vsako voljo do sodelovanja. Oživiti zaupanje je zato pot k zmagi nad sedanjo gospodarsko stisko.

Gospodarski dvig banovine je danes posebno težaven, ker so sredstva prebivalstva skoraj izčrpana. Zlasti trgovina je v tako težavnem položaju, da ne vzdrži več boja za obstanek nekaj močnega podjetja. Potrebna je zato pomoč gospodarskim slojem, zlasti pa nujno olajšanje davčnih bremen, s katerimi so zlasti srednja in manjša podjetja preobremenjena. In med temi bremenimi so tudi banovinske davščine, ki mestoma celo podražujejo proizvodnjo.

Slovensko gospodarstvo je v krizi. Ker ne dobiva pomoči od zunaj, mora zato tem bolj paziti, da so mu ohranjene v celoti vsaj one revne rezerve, ki so mu še ostale. Zato bi pomenil vsak odtok teh rezerv v druge kraje uničenje slovenskega gospodarstva. Upamo, da bo novi ban, dosledno nekdanjemu programu svoje stranke v tej smeri tudi krepko podpiral interese slovenskega gospodarstva. Z optimizmom, da bodo njena pričakovanja tudi izpolnjena, sprejema zato gospodarska javnost novega bana.

Velesejem - dokaz slov. delavnosti

Težave pri organizaciji Jadranske razstave

Ze takoj prvi dan velesejma je dokazal, da je letošnja »Ljubljana v jeseni« popoln uspeh. To so brez izjeme potrdili tudi vsi obiskovalci velesejma, domači ko tuji, ki so soglasno izjavljali, da je treba prirediteljem k letošnjemu uspehu le čestitati, ker so po pravici lahko ponosni na dosežene uspehe.

In kdor je le od daleč pogledal vse delo in vse priprave, ki so bile potrebne za letošnji velesejem, mora pritrditi, da je bilo narejeno delo, ki zasluži tudi najvišje priznanje. Samo vseskozi delavni in požrtvovalni ljudje so mogli doseči takšen uspeh.

To se je najbolj videlo pri prireditvi Jadranske razstave. Brez vsega je jasno, da je ta prireditev predvsem v korist našim primorskim krajem, ker pomeni tako silno propagando za te kraje, kakor je še ni nikdar bilo. Zato bi človek mislil, da bodo naši dalmatinski in primorski kraji kar tekmovali med seboj, kdo bo poslal več in čim boljšega gradiva na razstavo. Toda bilo je čisto drugače. Pismo za pismo, urgenco za urgenco so morali pošiljati prireditelji razstave v Primorje, a še ni bilo iz mnogih krajev nobenega odziva. Niti osebne intervencije niso dostikrat za- legle. Zgodilo se je celo to, da je občinski

svet neke občine sklical posebno sejo, na kateri ni samo odklonil vsako udeležbo na razstavi, temveč celo prokel tiste, ki bi poslali kaj na razstavo. Niti ni čutil, kako slabo izpričevalo je napisal sebi, ko je ta svoj neverjetni sklep poslal v Ljubljano.

Seveda pa je bilo tudi mnogo mest v Primorju, ki so razumela, kakšno veliko delo napravi Ljubljana z jadransko razstavo vsemu Primorju. Ti so seveda radi poslali stvari, le da mnogi šele v zadnjem hipu, kar je motilo organizacijo razstave. Predvsem treba z vsem priznanjem omeniti našo vojno mornarico in pomoč vojnega ministra generala Živkovića. Prav tako je glavni odbor Jadranske Straže krepko pripomogel k uspehu razstave. Posebej treba tudi z vso pohvalo omeniti Korčulo, Šibenik in Kotor, ki je krasno predstavil na razstavi svojo starodavno mornarico.

Toda glavno delo je bilo vendarle izvršeno v Ljubljani. In to delo zasluži tem večje priznanje, ker je bilo opravljeno brezplačno in ob silnem pomanjkanju sredstev. Povedali smo že, da Ljubljanski velesejem kljub vsem svojim uspehom in kljub svojim velikim zaslugam za naše gospodarstvo, za utrditev državne zavesti in za zbližanje vseh Jugoslovancev ne uživa one

podpore ko podobne, a dosti manj uspešne prireditve v drugih delih države.

Zato pa tudi zaslužijo prireditelji razstave vsaj to moralno zadoščenje, da pri- zna slovenska javnost njih zasluge in zato smatramo za svojo dolžnost, da navedemo na tem mestu vsaj

razstavni odbor Jadranske razstave,

ki je bil sestavljen tako-le:

Predsednik: Dr. Milan Dular;
podpredsednika: Dr. Željko Jeglič in Anton Kos;
tajnik: Hubert Marjanovič;
arhitekt: Jože Mesar;
načelnik oddelka »Jadranska straža«: Dr. Vladimir Murko;
načelnik oddelka kr. mornarice: Danilo Hubmajer, poročnik vojnega broda L. kl.;
načelnik zgodovinskega oddelka: Franjo Hörmann;
načelnik oddelka umetnostne zgodovine: Dr. Franc Stele;
načelnik geografskega oddelka: Dr. Ant. Melik;
načelnik oddelka za folkloro: Božo Račič;
načelnik razstave morskih rib: Bogomir Malenšek;
načelnik oddelka za fauno: Dr. Jovan Hadži;
načelnik oddelka za floro: Dr. Eduard Pajnič;
načelnik oddelka za oceanografijo: Dr. Jovan Hadži;
načelnik jamarskega oddelka: Iv. Mihler;
načelnik oddelka za ribištvo: Dr. Milan Dular;
načelnik oddelka za promet: Dr. ing. Crtomir Nagode;
načelnik oddelka za tujski promet: Vladimir Pintar;
načelnik gospodarskega oddelka: dr. Milan Dular;
načelnik oddelka za sport: Anton Kos;
načelnik oddelka za umetnostno razstavo: Saša Šantel.

Slavospev slovenski delavnosti je Jadranska razstava, a prav tako velja tudi za

druge prireditve jesenskega velesejma

Poglejte samo vedno lepo in vedno zanimivo pohištvno razstavo. Vse se blesti, vse je izdelano do pitice natančno, vse priča o delavnosti in sposobnosti naših obrtnikov.

Prav tako vse druge razstave naših obrtnikov, sodarjev, kolarjev, pečarjev, itd. Vidi se, kako se naši ljudje trudijo, da pridejo naprej in kako se iz malega obrtnika dvigajo le z lastno sposobnostjo v priznane industrialce. Delavnost je rešitev našega naroda in ta delavnost še vedno živi, kakor govore vse razstave na velesejmu.

A ne samo delavni, tudi iznajdlivi so naši ljudje in vedno najdejo nove prilike za zaslužek. Poglejte le razstavo »Živalice« ali pa razstavo angorskih kuncev!

Pa tudi vedno novo okno v svet najdejo naši ljudje, kar priča majhna, a dobro prirejena ter nad vse poučna razstava naših esperantistov. Tudi ta zasluži vse priznanje.

Da pa korakamo vstrec z modernim napredkom v tehniki, dokazuje razstava arhitektov. Nov razmah dobiva naš tujski promet naj tej razstavi in našim mestom se odpira lepša bodočnost, če bodo sledili vzorom, ki jim jih odkrivajo naši arhitekti.

Tako nudi letošnja »Ljubljana v jeseni« vse polno zanimivosti in lepot, da smo na njo po pravici ponosni. Še posebej pa smo na njo ponosni, ker je dokaz slovenske delavnosti in požrtvovalnosti, ki sta dokaz življenske sile in sposobnosti našega naroda.

Zato pa tudi izkoristite še zadnja dva dneva jesenskega velesejma!

Velika Ljubljana je bila ustanovljena s kraljevim ukazom na predlog notranjega ministra. Ljubljani se priključijo občine Moste, Šiška, Vič in južni del Ježice.

Poostreitev krize na Češkoslovaškem

Češkoslovaška je moderna in demokratska država in tako imajo tam še to lepo navado, da se novi ministri ob svojem nastopu predstavijo javnosti s programatičnim govorom. Tako je tudi novi minister za socialno politiko inž. Nečas v večurnem govoru pred parlamentarnim odborom za socialno politiko podal smernice svojega bodočega dela, obenem pa tudi pregled socialnega stanja v republiki. Iz njegovih izjavanj posnemamo samo nekaj najbolj značilnih mest, zlasti onih, ki spominjajo tudi na naše razmere.

Uvodoma je dejal, da se na Češkoslovaškem zboljšujejo razmere mnogo bolj počasi kakor v drugih državah. V primeri z letom 1928 znaša na Češkoslovaškem proizvodnja le 78% takratne, dočim znaša na Japonskem 150%, v skandinavskih državah od 115 do 130% in v Vel. Britaniji 111 odstotkov. Celotno v državi za zlato valuto je proizvodnja relativno večja kakor na Češkoslovaškem.

Brezposelnost je sicer nekoliko nazadovale in dosegla s 550.000 brezposelnimi že koncem avgusta v zadnjih treh letih najnižjo številko. Toda par deset tisoč brezposelnih bi bilo več, če se ne bi uvedla dveletna vojaška služba. Sicer pa je treba upoštevati tudi to, da se zelo veliko število brezposelnih sploh ne prijavlja socialnim uradom.

Mezde padajo neprestano in v nekaterih tvornicah se plačuje delavcem le po 50 stotink na uro. Celotno v težki industriji so mezde padle v tej meri, da dobiva tudi kvalificirani delavec samo 1.50 Kč na uro. Na deset tisoč delavskih rodbin zasluži samo po 120 Kč na mesec. Povprečna zarovana meza je padla od 14.983 milijonov Kč v l. 1929 na 9573 milijonov Kč v l. 1934. S tem je bilo konzumu odtegnjenih letno pet in pol milijard na mezdah. Nekatere tekstilne tvornice so sklenile kolektivne pogodbe, da znaša tedenska meza delavcev najmanj 120 Kč. Ker pa so podjetja, ki niso sklenila teh kolektivnih pogodb, plačevala le 40 Kč teden-

ske mezde, so morale mnoge tvornice, ki so sklenile kolektivne pogodbe, svoje obrate zapreti. Zato je morala vlada uvesti obvezno sklenitev kolektivnih pogodb.

Racionalizacija je brezposelnost znatno poostrela, vendar pa ni mogoče zadržati tehničnega napredka, ki ga nudijo nove iznajdbe. Pač pa je človeštvo dolžno, da se prilagodi novim iznajdbam. Prepovedati pa treba racionalizacijo, kjer je škodljiva za proizvodnjo. Tako se je izkazalo, da so vse imitacije dragih kamnov, izdelane na tvorniški način po kakovosti mnogo slabše od imitacij izdelanih na roko. Zato je bila izdelava imitacij dragih kamnov na tvorniški način prepovedana. To je prvi primer, da je bila na Češkoslovaškem uporaba strojev prepovedana.

Uredba vlade proti množestvenim od-pustom delavcev se je izkazala kot dobra in je zbog nje ohranilo 29.000 delavcev svoja mesta.

S skrajšanjem delovne dobe bo mogoče na novo zaposliti 60 do 150 tisoč brezposelnih delavcev. Poleg tega je socialno ministrstvo zelo omejilo pravico do nadur. V prvih sedmih mesecih prejšnjega leta je bilo še 783.000 nadur, letos v istem času le še 152.000. Nujno je, da se poveča izvoz in da se neha z deflacijo, ki zlasti zadene socialno šibkejšje sloje.

Nato je nastopil minister Nečas silno ostro proti kartelom, ki nad vse podražujejo blago. Karteli podražujejo živila in vse druge potrebščine in posledica kartelov je, da morajo tudi najbolj revne rodbine plačevati na leto od 400 do 500 Kč več za svoje vzdrževanje. Polovica prebivalstva Češkoslovaške zasluži na leto manj ko 6000 Kč. Narodni dohodek je padel od 80 na 40 do 50 milijard Kč in pri tako zelo padlem narodnem dohodku je vsaka podražitev živil tem bolj občutna.

Govor ministra inž. Nečasa je bil sprejet od odbora z odobravanjem. Mnenja smo, da bi podoben govor našega ministra za socialno politiko pozdravila z vso iskrenostjo tudi naša javnost.

Jadranska razstava

XIV. oddelek: Tujski promet (Zgradba G.)

Tujskemu prometu kot eni najvažnejših gran gospodarstva na našem Jadranu je posvečena velika pažnja. Obilica razstavnega materiala zavzema prav velik prostor. Razstavni material sestoji iz ogromnega števila krasnih povečanih fotografij, originalnih slik, grafikonov, reliefov, perspektiv in lepakov, peska naših plaž itd. — Glavni razstavljalci tega oddelka so: Izvršilni odbor Jadranske Straže v Splitu, Jugoslovanska štampa d. d., Zagreb, Putnik v Splitu in na Sušaku, razna kopališka poverjenstva, Geografski zavod v Zagrebu, Griesbach & Knauss, Zagreb, društva za turizem, občinske uprave in privatniki. — Fotografije slike obsegajo pač prav vse krasote našega Jadrana. Izmed grafikonov so omembe vredni oni, ki prikazujejo naša podnebja, statistiko o razvoju tujkega prometa večjih letovišč na Jadranu. Od reliefov je prekrasen orjak celokupnega Jadrana, relief Splitske luke, Šibenika, Raba, Dubrovnika itd. — Zanimive so vrste peska naših kopališč iz sledečih krajev: Orebič, Korčula, Lumbarda, Kupari, Split, Donja Košćela, Podgora, Makarska, Hvar, Krk, Baška, Rab, Lopar, Matovica in Zlariu.

XV. oddelek: Gospodarstvo (Zgradba G.)

Gospodarska razstava obsega poleg posebnega oddelka za ribištvo še tri oddelke in sicer: Industrijo in trgovino, kmetijstvo in zadružništvo. Del gospodarskih grafikonov v oddelku »Promet«. V gospodarskem oddelku sodelujejo: Banska uprava Primorske banovine, oddelek za kmetijstvo v Splitu, Trgovska in obrtniška zbornica v Splitu, Direkcija državnih monopolov v Beogradu, Zadružna zveza in Zadružna megaru v Splitu, Izvršilni odbor Jadranske Straže v Splitu, Čilimarska škola v Sjenici, Sokolsko društvo v Dubrovniku, Prvo dalmatinsko trgovačko društvo v Dubrovniku, Cementna tovarna v Splitu, Kemična tovarna Moste pri Ljubljani, Štambuk Selca-Brač, Tovarna ribjih konserv Sali, Spreitzer Ljubljana, Putnik v Šibeniku, Zadruga za aromatsko-ljekovito bilje i eterska ulja, Pharos v Splitu, Ante Tabacna v Splitu, Klesarska zadruga Selce na Braču, Ovčar-

ske-mlekarska zadruga Molat pri Šibeniku, Koraljarsko-spužvarska zadruga v Zlariu in Ivan Borčić v Komiži.

Oddelek za industrijo predloži izdelke najvažnejših industrij srednjega in južnega Primorja. Razne fotografije tamošnjih tovarn, rudnikov, električnih naprav itd. podajajo vsaj delni pregled produkcijske moči. Razstavljeni so vzorci bauksita iz rudnikov Drniš in Senja, vzorci cementne rude iz rudnikov v Vranjici, vzorci asfalta iz rudnika v Vrgorcu, žvepleno olje, cement, preproge, vzorci dalmatinskega marmora, ribje konzerve, derivati bauksita, kalijev galun, aluminijev sulfat, kalcinirana glina itd.

Stanje kmetijstva prikazuje v grafikoni in tabelah Banske uprave Primorske banovine, oddelek za kmetijstvo. Izpopolnjevanje je ta razstava s stebli rogača, smokve, masline, vzorci olja, sadja, domačih likerjev in dalmatinskega vina.

Ali ne bo zidal Bata?

Čakamo na pojasnilo gradbenega urada

Ko je kupil »Bafa« od Jadransko-Podunavske banke njeno veliko hišo nasproti pošte, se je na široko zagotavljalo, da mora Ljubljana nakup pozdravljati, ker da bo umaknil »Bafa« svojo hišo na stavbno črto. Milijone bo zazidal »Bafa«, naši delavci in obrtniki bodo zaslužili, Ljubljana pa bo rešena težke prometne ovire, ki jo pomeni mnogo preozko križišče pred pošto. Tako se je govorilo.

Sedaj pa nakrat vidimo, da se prezidu-jejo samo lokali, v katerih bo prodajalnica »Bafec«. Kaj naj to pomeni? Ali naj to pomeni, da se »Bafec« ne bo treba umakniti na stavbno črto in so torej padli v vodo vsi načrti, da se razširi križišče pred pošto? Jasno je, da »Bafa« ne bo baš silil na to, da izda milijone za prezidavo hiše, zlasti če se mu dovoli, da uredi le svoj lokal. Toda ne razumemo, kako se more Bafa dovoliti prezidava lokala v hiši, ki sega izven stavbne črte. Jasno je, da je s tem dovoljenjem izgubil Bafa interes za premik hiše in tako se dejansko z dovoljenjem prezidave otežkoča, da bi se križišče pred pošto razširilo, kakor treba.

Zato pričakujemo od gradbenega urada, da javno pove, kako je mogla biti dovolje-

na ta prezidava. Če bi gradbeni urad ne dal tega pojasnila, pa prosimo g. občinske svetovalec, da sprožijo to stvar na seji občinskega sveta.

Prepoved prodaje šolskih knjig in potrebščin po nepooblaščenih osebah

Zaradi pritožb knjigarnarjev, da nekatere osebe prodajajo brez pravice po ljudskih in srednjih šolah šolske knjige, je izdal komisar trgovinskega ministrstva v Beogradu na podlagi § 419 obrtnega zakona in čl. 7 uredbe o poslovanju komisariata naslednjo naredbo: Vsaka oseba, za katero se bo ugotovilo, da brez dovoljenja prodaja ali posreduje prodajo šolskih knjig in drugih šolskih potrebščin učencem tukajšnjih šol, bo najstrožje kaznovana po določilih § 398 obrtnega zakona. Kazni za takšno nedovoljeno trgovino so: 1. zaporna kazen do enega meseca brez pravice, da se izpremeni v denarno globo, 2. denarna globa do 6000 Din, ki pa se more izpremeniti v zaporno, 3. odvzem knjig in materiala. Poleg te kazni se bo uvedlo proti državnim uradnikom, za katere se ugotovi, da izvajajo takšno kupčevanje tudi disciplinarno postopanje, ker je vsako trgovanje državnim uradnikom po zakonu strogo prepovedano. (Iz komisariata ministrstva za trgovino in industrijo za mesto Beograd, Br. 19.126 z dne 27. septembra.)

Nujno potrebno bi bilo, da bi tudi banska uprava Dravske banovine izdala podobno prepoved, ker tudi v Dravski banovini prodaja vse polno ljudi po šolah brez vsake pravice šolske knjige in šolske potrebščin.

Pobiranje izredne 1% uslužbenske doklade.

Izredni 1%ni uslužbenški dokladi, ustanovljeni s finančnim zakonom za l. 1934/35 in podaljšani s sedanji proračunskimi dvanajstinami, so podvrženi vsi prejemki, za katere se mora po čl. 89 do 103 zakona o neposrednih davkih plačati uslužbenški davek — izvzemši tiste prejemke iz službene razmerja, ki ne temelje na mesečni plači z odpovednim rokom. Tako niso podvrženi tej dokladi tisti prejemki, ki se ne izplačujejo mesečno, temveč v krajših rokih, n. pr. vsak dan, tedensko, polmesečno, prav tako pa tudi ne tisti prejemki, ki se izplačujejo mesečno, pa službeno razmerje ni urejeno z odpovednim rokom.

Za izplačilo izredne doklade ni važno, ali je službeno razmerje urejeno s pismeno pogodbo ali kakšno drugo pismeno izjavo; odločilno je le dejstvo, da se prejemki izplačujejo mesečno z odpovednim rokom. Prejemki, ki se izplačujejo od primera do primera, so takisto podvrženi plačilu 1% izredne doklade v vsakem primeru, kadar se izplačujejo kakšni prejemki (nagrade, dnevnice itd.).

Ta doklada se pa vobče ne pobira od uslužbenških prejemkov teh oseb: slug, orožnikov, graničarjev, podčastnikov in upokojencev, ki jim je pokojnina urejena po določbah zakonov, veljavnih pred uveljavitvijo uradniškega zakona od 31. julija 1923, zakona o državnem prometnem osebju od 28. oktobra 1923. in zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923.

1% izredna doklada se pobira ločeno, vendar po isti osnovi, istočasno in na isti način kakor uslužbenški davek. Če se uslužbenški davek plačuje v gotovini, na podlagi seznama, se bo tudi izredna doklada tako pobirala; če se pa uslužbenški davek plačuje z davčnimi znamkami, bo treba tudi izredno doklado plačati na tak način.

Pojasnilo trg. ministrstva glede § 10 obrtnega zakona

Ker se je nepravilno tolmačil § 10. obrtnega zakona, je izdalo trgovinsko ministrstvo pojasnilo, ki pravi: Po § 10 obrtnega zakona morejo opravljati obrtniške posle tudi javne trgovske in komanditne družbe, če je med člani družbe vsaj eden, ki je v smislu sklenjene družbene pogodbe, odn. trgovskega zakona upravičen, da zastopa družbo, usposobljen za samostojno izvrševanje dotičnega obrta. Ta določila se nanašajo izključno samo na javne trgovske in komanditne družbe, ustanovljene v smislu veljavnega trgovskega zakona, ne pa tudi na druge družbe, ustanovljene po določilih splošnega državlanskega zakona. Te slednje družbe smejo izvrševati obrtniške posle samo, če vsi družbeniki izpolnjujejo pogoje, ki jih določa obrtni zakon za samostojno izvrševanje obrta. Pristojne obrtne oblasti morajo zato pri izdaji obrtnih koncesij paziti na to, da so preje navedeni pogoji izpolnjeni.

Politične vesti

Iz vladnih krogov se trdi, da bi šla vlada, če bi se v skupščini skušalo ovirati njeno delo, na volitve po starem volilnem redu, ki bi seveda predvsem zadel opozicijo.

Grški notranji minister je odstopil, ker je izdal ministrski predsednik Caldaris proklamacijo, s katero se odreja plebiscit o obnovi monarhije. Republikanci se volitev ne bodo udeležili.

Angleški zunanji minister Hoare (izg. Hor) je imel v Ženevi senzacionalen in pogumen govor, ki je med vsemi prijatelji miru vzbudil nedeljeno odobravanje. V njegov govor je bil naperjen v prvi vrsti proti Italiji in njeni ofenzivni politiki proti Abesiniji. Časopisi pišejo, da je bila z njegovim govorom razbita enotna fronta Anglije, Francije in Italije iz Strese. Francija pa se bo sedaj morala odločiti, ali gre z Anglijo ali z Italijo.

Hoare je v glavnem dejal: Ženeva je storila veliko napako, ker je premalo upoštevala male narode, ker Društvo narodov bo prospevalo šele takrat, kadar bo zagotovljena neodvisnost malih narodov. Veliki narodi so dolžni malim pomagati in naprednejši bolj zaostalam. Vsak narod ima sicer pravico do ekspanzije, toda ta se ne sme dogajati z nacionalističnimi strastmi. Razdelitev sirovine more biti le predmet gospodarskih pogajanj, ne sme pa služiti za vojne pohode ali za napade proti ženevski ustanovi. Končno je Hoare naglasil, da še nikdar ni preživljala Ženeva tako težkih dni, da pa morajo vsi kolektivno braniti Društvo narodov.

Govor angleškega zunanjega ministra Hoara je napravil na vse zelo močan vtis. Angleška javnost ga vsa odobrava. Francoski listi pišejo, da bi želeli enako odločnost Anglije tudi takrat, kadar gre za nasprotja v Evropi. Italijanski tisk pa je besen in silno napada Anglijo. Obenem pa naglašja, da se Italija ne bo umaknila niti za en milimeter. V Abesiniji je napravil govor najboljši vtis in abesinski cesar je izjavil, da še ni izključeno, da bo vojna preprečena.

Anglija je začela v mrzličnem tempu izpopolnjevati svoje oboroževanje. Vse posadke v Sredozemskem morju so bile izpopolnjene. Cela vrsta bojnih ladij je prišla v pristanišča v Sredozemskem in Rdečem morju. Admiraliteta pa je naročila 23 novih bojnih ladij.

V italijanskem veleposlaništvu v Parizu je bila konferenca italijanskih in francoskih najvišjih generalštabnih oficirjev in ministrov mornarice, vojske ter zrakoplovstva.

Velik kongres narodno socialistične stranke se je pričel v Nürnbergu. Hitler je bil ob prihodu pozdravljen s kraljevskimi častmi. Židom je bilo prepovedano, da bi se za časa kongresa pojavljali na ulicah.

Hitler je sklical za nedeljo nemški parlament. Ob tej priliki bo imel velik zunanji političen govor.

Španska ministra za kmetijstvo in pravosodje sta ponudila svojo demisijo, ki jo pa predsednik vlade ni hotel sprejeti, ker je mnenja, da je potrebna širša rekonstrukcija vse vlade. Verjetno je, da bo zaradi tega Lerroux demisioniral in pritegnil v novo vlado še druge skupine.

Pred prekim sodiščem v Fieriju v Albaniji se je začela razprava proti drugi in tretji skupini upornikov. Državni pravdnik je že nekoliko omilil svoje stališče in ne zahteva več kar po vrsti za vse upornike smrtne kazni. Drakonične kazni, zlasti pa mučenja upornikov, so izzvala v Albaniji veliko nezadovoljstvo. Zato je menda tudi državni pravdnik nekoliko odnehal.

Pod vodstvom polkovnika Valente so poskušali nekateri oficirji v zvezi z nekaterimi organizacijami glavne delavske zveze izvesti na Portugalskem državni preobrat. Vlada pa je bila pravočasno obveščena o namerah voditeljev preobrata ter je glavne voditelje aretirala. Preobrat je bil s tem preprečen.

Pet komunistov je bilo ustreljenih v Guatemali, ker so skušali organizirati komunistično revolucijo.

V mehiškem parlamentu je nastala pri obravnavi nekega zakonskega načrta strahovit prepri med poslanci. Nakrat je padel strel, naka se je začelo splošno streljanje, v katerega se je vmešala še galearija. Dva poslanca sta bila baje ubita, več pa ranjenih.

Ženski polk se je ustanovil s posebnim dovoljenjem cesarja v Abesiniji. Polk šteje tisoč žensk. V polk so bile sprejete samo žene, ki so telesno popolnoma sposobne tudi za najtežje napore.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. septembra navaja te izpremembe (vse v milijonih Din):

Zlata podloga se je skupno pomnožila za 2:3 na 1.376¹, devizna izven podloge pa za 4:9 na 226⁷.

Vsota kovane denarja iz niklja in srebra je padla za 7:3 na 234².

Posojila so se zopet znižala, in sicer za 14:5 na 1.773⁰.

Obtok bankovcev se je povečal za 7:75 na 4.468⁴, obveznosti na pokaz so se znižale za 19:5 na 1.195⁵.

Tudi obveznosti z rokom so se zmanjšale, in to za 7:7 na 226⁰.

Razna pasiva so padla za 5:6 na 256¹.

Skupno zlato in devizno kritje se je povečalo od 30:04 odstotkov na 30:15 odstotkov, samo zlato pa od 27:71 odstotkov na 27:76 odstotkov.

Po izkazu Italijanske banke z 31. avgusta 1935 se je njena zlata podloga znižala od 4.9 na 4.7 milijarde lir. V zadnjih treh mesecih je banka izdala v tujino za 1325 milijonov lir zlata. Valutne rezerve banke so se zvišale od 430 na 438 milijonov lir. Obtok bankovcev se je povečal od 13.71 na 14.09 milijarde lir.

Oficijalni tečaj lire znaša v Parizu 123.90. Ker pa se lire zelo ponujajo, plačujejo v prostem prometu liru le po tečaju 101 do 103. Dejansko je torej lira že izenačena s frankom.

Deport na liru je zaradi povišanja obrestne mere v Londonu narasel od 36.25 na 39⁶⁰/₁₀₀.

Obrestno mero bodo na Češkoslovaškem znižali še pred novim letom.

Na londonskem trgu je nazadovala cena zlata za 6 in pol penija. Tečaj funta pa je v zadnjem času stalno čvrst.

Po izkazu Reichsbanke z dne 7. sept. se je obtok plačilnih sredstev zmanjšal od 5951 na 5763 milj. mark. Kritje je naraslo za 63.000 mark.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Takse v korist Rdečega križa

Od 15. septembra do 21. septembra vključno je treba na vsako dopisnico in pismo v notranjem prometu prilepiti še posebno propagandno znamko Rdečega križa za pol dinarja. Če ni te znamke na pošiljki in če je noče plačati prejemnik, potem se vrne pošiljka kot nedostavljiva v oddajni kraj. Taksa 50 par se mora plačati tudi pri vsaki vstopnici v gledališča, kinogledališča in na vse zabavne prireditve. Taksa v korist Rdečega križa se plača v tem tednu tudi od vseh vozovnic (železniških, ladijskih, letalskih in drugih) in sicer od vozovnic do 100 Din pol dinarja ter 50 par za vsako začeto stotico nad 100 Din.

Nadaljevanje gradbenega obrta po vdovah

Trgovinsko ministrstvo je izdalo pojasnilo, da more vdova, ki ima pravico do nadaljevanja gradbenega obrta po možu, izvajati ta obrt le, če nastavi poslovodjo, ki ima po zakonu predpisano kvalifikacijo. V tem primeru more prevzemati vdova vsa gradbena dela, izvrševati pa jih sme samo kvalificirani poslovodja.

Naloga, ki zamača čaka na naše zadrage

Češkoslovaška konzervna mesna industrija se pogaja z italijansko vlado za dobavo mesnih konzerv v vrednosti 50 milijonov Kč. Ker je meso na Češkoslovaškem predrago, bo češkoslovaška industrija uvozila potrebne količine živine iz Jugoslavije in Rumunije. Pričakovati je zato, da bo naš izvoz živine na Češkoslovaško narasel. Pri tej priliki pa je treba vprašati naše zadrage, zakaj one ne poskrbe, da bi se pri nas izdelovale potrebne mesne konzerve in da ne bi izvažale le sirovine. Zakaj se ne ustanovi zadruga konzervna tvornica, ko pa moramo kar neprestano poslušati same slavošpeve o velikanskih zaslugah zadrug. Za privilegije, ki jih uživajo zadrage, bi se te res smele nekoliko tudi potruditi.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

Posredništvo poslovnega lista

Devizno tržišče

Tendence nestalna; promet Din 3,014.572⁸⁸

V primeri s preteklim borznim tednom, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom Din 5,706.000[—], je v tem tednu devizna kupčija znatno popustila, saj znaša padec deviznega prometa nad dva in pol milijona dinarjev (vse v tisočih dinarjev):

Devize: Amsterdam pretekli teden (76), tekoči teden 64, Berlin (6) —, Din. deviza (274) 430 avstr. priv. kliring, Dunaj (582) 1226 priv. kliring, Curih (83) 197, London (2516) 599 inkl. priv. kliring, Madrid (—) 177 priv. kliring, Newyork (1567) 156, Oslo (52) —, Pariz (134) 75, Solun (104) 38 boni, Trst (204) 52, Varšava (8) —.

Najobčutnejše je nazadoval devizni promet v Londonu, katerega je bilo potem privatnega kliringa tokrat zaključeno za skoraj dva milijona Din manj. Prav tako izkazuje deviza Newyork znaten padec približno poldruga milijona dinarjev, dočim je pri Dunaju nasprotno zabeležiti porast deviznega prometa za skoro 700.000 Din ter pri dinarski devizi tudi za okoli 200.000

Žitno tržišče

Tendence čvrsta

To pot je bil malenkosten promet v koruzi in pšenici. V mlevskih izdelkih ni bilo prometa. Cene koruzi so popustile za 1 Din pri 100 kg, cena moki pa se je podražila za 5 Din pri 100 kg. Pšenica, oves in otrobi so notirali brez izpremembe.

Žito

Koruzi:

popolnoma suha, s kvaliteto garancije, free vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	98 [—]	100 [—]
popolnoma suha, s kvaliteto garancije, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	95 [—]	97 [—]

Oves:

nov, zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	108 [—]	110 [—]
---	------------------	------------------

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

IZDELUJE:

Dolničar & Richter

Ljubljana

Mlevski izdelki:

Moka:

pšenična 0g, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	210 [—]	220 [—]
pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205 [—]	215 [—]
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	185 [—]	195 [—]
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	165 [—]	175 [—]

Otrobi:

pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	100 [—]	105 [—]
---	------------------	------------------

Lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna

Tudi jesenska kampanja v lesni trgovini se giblje v znamenju negotovosti. Nestanovitnost valutnih razmer, prepočasno likvidiranje klirinških terjatev, nejasnost v trgovinskih pogodbah, to so glavne zapreke, ki ovirajo lesno trgovino, še bolj pa onemogočujejo terminske kupčije tu kalkulacije. V najboljšem slučaju pri takojšnjem plačilu svoj izvoznik lahko računa na likvidacijo svoje fakture približno v 60 dneh, v nekaterih primerih celo šele v 6 mesecih in s temi dejstvi se mora pri kalkulaciji računati, kar pa je v sedanjih razmerah že zbog neprestanih tečajnih oscilacij zelo riskantno. Baš zbog tega je na eni strani kupčija v tujih valutah riskantna za prodajalca, na drugi strani pa kupci zahtevajo prodajo v inozemstvo v njihovih valutah. Takojšnje plačilo, oziroma zavarovanje tečajev za terminske kupčije pa je pri sedanjih razmerah skoroda nemogoče. In vse dotlej, da se ti nedostatki ne odpravijo, ni računati na kak uspeh v lesni trgovini. Vsako zavlačevanje v tem smislu pomeni zavlačevanje in otežkočanje našega izvoza.

Mednarodni borzni indeksi

Na velikih svetovnih borzah so se v preteklem tednu gibali tečaji neenakomerno. V Newyorku je vladala haussa ter se je dvignila indeksna številka od 73⁹ na 76³. V Milanu pa so padli tečaji zaradi dividendne omejitve še nadalje. Dočim je znašala 24. avgusta indeksna številka še 118⁴, je padla 31. 8. na 100¹, dne 7. 9. pa že na 94⁰. V Amsterdamu pa je padec delnic podjetja Philips povzročil splošno oslabilitev tečajev, da je padla indeksna številka za pol točke. Za celo točko so padli tečaji tudi v Pragi. V Londonu so se tečaji okrepili, popustili pa so v Parizu. Na drugih borzah so bile le manjše izpremembe.

KOLINSKA

CIKORIJA

Naš pravi domači izdelek

Županja trgovina

Predsednik čl. žitne družbe dr. Fejerabend je odpotoval v Jugoslavijo, da se dogovori s Prizadom glede nakupa 10.000 vagonov pšenice iz nove jugoslovanske žetve.

Japonski izvoz v našo državo stalno narasča, kakor je razvidno iz statistike našega trgovinskega ministrstva. Leta 1932. je znašal v prvem polletju ves japonski uvoz k nam po vrednosti še 0,6 ter je v naslednjih letih narasel na 1,7, 5,1 in v letošnjem polletju na 11,6 milijona Din. Naš izvoz na Japonsko pa je nad vse minimalen ter je znašal v prvih 6 letošnjih mesecih samo 0,1 milijona Din. Narodna banka je zato sklenila, da bo ustavila izdajanje pooblastil za plačevanje blaga, ki prihaja iz Japonske.

Nakup letošnjega hmeljskega pridelka napreduje živahno, kakor poroča hmeljska zadruga. Posebno povpraševanje je za prvovrstno blago, ki se plačuje po 26 Din, izjemoma tudi po 28 Din. Ker prvovrstnega blaga primanjkuje, so začeli kupci v večji meri nakupovati tudi slabše blago, ki se trži po 23 do 25 Din kg.

Avstrija je že popolnoma izčrpala svoj lesni izvozni kontingent za Italijo. Skupno je dovoljen Avstriji kontingent 33.000 vagonov po 10 ton, dosedaj pa je izvozila lesa že 29.331 vagonov ter ji preostaja le še normalna mesečna količina za oktober v višini 3000 vagonov.

Angleško trgovinsko ministrstvo je opozorilo vse angleške izvoznike, da dobavljajo italijanskim trgovcem blago le proti takojšnjemu plačilu.

Cena rumunskega petroleja je poskočila od 4300 lejev, kolikor je veljal dne 15. avgusta vagon petroleja, na 5900 lejev, kar je posledica vojne nevarnosti v Afriki.

Letošnja žetev lanu v Nemčiji bo dva in polkrat večja od lanske.

Začetkom septembra se začno v Parizu pogajanja za zopetni pristop Nemčije h kartelu izdelovalcev vagonov. Če bi pristopila Nemčija, potem bi se kartelu pridružila še Anglija.

Doma in po svetu

V prometnem ministrstvu je bila v četrtek konferenca o reviziji sklepa glede železniških premogovnih dobav rudnikom. Definitivna odločitev je bila odložena.

Upravni odbor Pokojninskega zavoda je razpusil minister za socialno politiko in imenoval za komisarja zavoda bivšega oblastnega poslanca dr. Antona Milaveca.

V mnogih občinah v Savski in Primorski banovini so odstopili mestni občinski sveti, da tako izsilijo nove volitve. Odstopil je tudi ves mestni svet v Mostaru.

Na vseh slovenskih srednjih šolah se je letos vpisalo nad 11.000 dijakov, na ljubljanskih le nekaj manj ko 6000. V vseh ljubljanskih šolah se kaže silno pomanjkanje šolskih prostorov.

Finančni minister je nakazal 10 milijonov Din kot prvo tranšo za zgraditev železniškega mostu pri Zagrebu.

Na kongresu v Dubrovniku je bila sprejeta v mednarodno aeronavtično federacijo sovjetska Rusija.

Kongres evropskih muslimanov se je začel v Ženevi. Iz Jugoslavije je odpotovala na kongres posebna deputacija.

Gospodarski svet Male antante se bo sestel, kakor poročajo listi, dne 14. oktobra v Beogradu.

V celjski cinkarni so stopili delavci v stavko. Zahtevajo 25% povišek mezd in izboljšanje kolektivne pogodbe. Skupno stavka okoli 260 delavcev. Bati se je, da pogajanja ne bodo kmalu privedla do uspeha.

V nekem kamnolomu blizu Mostara se je zaradi slabe organizacije dela v kamnolomu dogodila huda nesreča. Po eksploziji mine je zasula zemlja več delavcev. Eden je bil na mestu ubit, dva sta bila težko, več delavcev pa manj nevarno ranjenih. Kdaj se bo že enkrat napravil red v rudnikih in kamnolomih na jugu.

Za židovske in napol arijske otroke bodo ustanovili v Nemčiji posebne šole, da ne bo trpela narodna socialistična vzgoja nemške arijske mladine, kakor pravijo.

Katastrofalen orkan je divjal nad Rio de Janeiro. Porušil je dva tvornici in mnogo hiš. Več oseb je bilo nevarno ranjenih.

Konkursi in prijavne poravnave

Potruje se poravnava, ki jo je sklenil trgovec Franc Jakš v Celju s svojimi upniki. Plača 40% kvoto v 10 mesečnih obrokih.

Nadalje je potrjena poravnava posestnice in gostilničarke Hilgert Pavle-Marije v Sp. Hudinji. Plača 50% kvoto v 15 mesečnih obrokih.

Končano je poravnalo postopanje trgovca Viktorja Piliha v Žalcu.

Tržna poročila

Naše sadje na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine navaja med drugim: Dne 11. IX. je prišlo na dunajski trg 16 vagonov naših svežih češpelj in 5 vagonov bolgarskih. Naše češplje so se prodajale na postaji po 25, na stojnicah pa po 28 grošev, nekatere izredno lepe pa tudi po 29 grošev. Neiztovorjenih in neprodanih je ostalo naših češpelj na dunajski postaji še okoli 25 vagonov, v hladilnicah pa celo 40 vagonov. Če bi ostali dovozi naših češpelj majhni še nekaj dni, potem je upati, da bi se cena v 3 do 4 dneh popravila za 3 do 4 groše.

Isti dan je prišlo iz Smedereva en vagon svežega grozdja, ki pa je bilo pomešano s češpljami. Naše grozdje »smederevsko« se prodaja po 78 do 80 grošev, bolgarsko grozdje »Afus Ali« pa po 95 do 100 grošev.

V Prago je prišlo dne 11. t. m. 15 vagonov naših svežih češpelj. Na trgu je še mnogo naših češpelj in se te prodajajo po 150 do 165 Kč za kg, nove pa po 170 Kč.

Od starih dovozov je neprodanih češpelj še 25 vagonov, od novih dovozov pa 15 vagonov.

Vagon smederevskega grozdja, ki je prišel v Prago, se je povprečno prodajal po 450 Kč. V Pragi se naše grozdje prodaja slabo zbog konkurence slovaškega grozdja, ki prihaja na praški trg v velikih količinah.

Iz Slovenije so prišli 3 vagoni jabolk, ki so se prodajali po 170 do 180 Kč. Bolgarske renetke so dosegle ceno 5 Kč za kg.

Dunajski trg

Na goveji trg dne 9. sept. je bilo pripekljenih skupno 1971 glav živine. Od te je bilo iz Jugoslavije 69 volov in 30 bikov. Največ živine je bilo iz Avstrije. — Cene so bile te: fabrični voli I. vrste po 120 do 138, navadni I. vrste po 108 do 115, II. po 95 do 105, III. po 80 do 90, bikji po 75 do 95, krave po 75 do 95, mršava živina po 50 do 70 šilingov za 100 kg. — Tendence: Ob živahnem povpraševanju so se vse vrste živine podražile za 2 do 4 groše.

Na svinjski trg z dne 10. sept. je bilo postavljenih skupno 5846 špeharjev in 6024 pršutarjev, od katerih je bilo iz Jugoslavije 2778 špeharjev in 135 pršutarjev. Za Jugoslavijo je dala največ špeharjev Madžarska, pršutarjev pa je postavila največ na trg Poljska in za njo Avstrija. — Cene so bile te: mangalica I. po 150 do 155, mangalica II. po 146 do 148, jugoslovanski križani prašiči po 150 do 155, srednji po 147 do 149,

slabo blago po 135 do 143, stari po 128 do 135, pršutari lahki po 145 do 180, težki po 140 do 160 in križani po 145 do 174. — Tendence: Ob dobrem povpraševanju so se podražili prama madžarski težki prašiči od 5 do 7, vse druge vrste pa za 5 grošev pri kg. (Poročilo tvrdke Predović in drug, Dunaj III., St. Marx.)

Radio-Ljubljana

Nedelja dne 15. sept. 7.30: Sodobne tehnične pridobitve v vinogradništvu in kletarstvu (inž. Goriup Sergej) — 8.00: Čas in poročila, spored. — 8.15: Plošče. — 9.00: Versko predavanje (p. Guido Rant) — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 10.00: V kraljestvu lutk. Sodelujejo: dr. Danilo Švara, člani radijskega dramskega studija, radijski orkester in plošče. — 12.00: Čas, spored, obvestila. — Reproducirana glasba: — 16.15: Za našo gospodinjino: O sadju (gdč. Travnova). — 16.30: Citre in harmonika! (g. Skalar in plošče), vmes prenos tekme harmonikarjev z velesejma. 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Čas, vreme, poročila, obvestila, spored. — 20.15: Jože Vombegar: Ujeta smrt — zvočna igra, igrajo člani radijskega dramskega studija. Režija: Ing. Pengov, skladbe in glasb. vodstvo: prof. Lipovšek. — 21.30: Za zabavo in ples (prenos iz nebotičnika). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Na vasi pa fantje pojo!

GRADBENI MATERIAL:

Trstje za stropne lastnega izdelka, Bakula za stropne in senčilo za vrtnarstvo, Parketne desice, Asfalt na strešna lepenka, Lepenka za izolacijo, Izolacijske plošče, Bitumen juta za izolacijo, Resitol za izolacijo, Aresit specijalna strešna lepenka, Bitumen meksikanski in rumunski, Asfaltmastika, Lesni cement, Destilirani katran, Karbolini, Strešni lak in razna druga izolacijska sredstva ter asfaltiranje teras, skladišče itd. — Zahtevajte cenike!

JOS. R. PUH, LJUBLJANA, Gradaška ulica 22. Telefon 2313

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana Aleksandrova cesta 9
Prilijevo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Gregorčičeva ul. št. 17c

Telefon 22-67

Naročajte „Trgovski list“!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

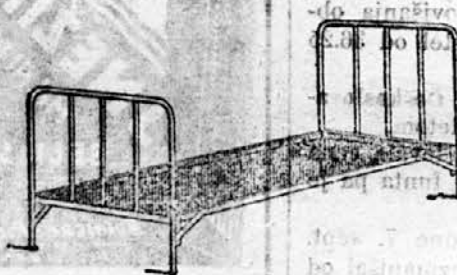
Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

STRGULEC PAVEL

Prva ljubljanska izdelovalnica vseh vrst železnih postelj in žičnih posteljnih vložkov

LJUBLJANA
Gospodarska cesta 13
(Koltzej)

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo
Dravska banovina

KDOR VARČUJE SVOJ LAS SE OBVARUJE

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE**

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavljamo hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigovoznica